

CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

DECIZIA nr. 129

din 12 mai 2023

Cu privire la rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, ca urmare a petiției Asociației Obștești „Centrul pentru Jurnalism Independent”

În data de 05.04.2023, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a recepționat petiția nr. 56/CJI din 05.04.2023 din partea Asociației Obștești „Centrul pentru Jurnalism Independent” (în continuare – CJI), prin care ultima susține că a fost informată de un consumator de servicii media, prin intermediul platformei T(V)E Privește!, despre un caz de nerespectare a legislației media audiovizuale de către serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”.

Astfel, CJI susține că la data de 03.04.2023, începând cu ora 13:00, furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, a difuzat buletinul de știri *Știrile zilei prezentate de Sandu Scobioală*, în cadrul căruia furnizorul a reflectat o comunicare audiovizuală cu conținut comercial mascat.

Petiționarul a invocat faptul că, pe întreagă durată a comunicării audiovizuale cu conținut comercial mascat, prezentată de către furnizorul de servicii media drept știre ce vizează ecologia, serviciul media a promovat direct serviciile și imaginea unei persoane juridice, care desfășoară activitate economică în domeniul imobiliar și deține drepturile asupra mărcii „Satul German”.

Astfel, CJI mai susține că panourile publicitare cu imaginea mărcii au fost prezente pe durata unei părți semnificative a comunicării audiovizuale.

În contextul celor invocate, în conformitate cu prevederile art. 83-84 din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018 (în continuare – CSMA), ale art. 9, art. 69 alin. (2) și art. 73 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018, CJI solicită CA înregistrarea petiției și comunicarea numărului de înregistrare, dispunerea efectuării controlului privind circumstanțele de fapt semnalate, examinarea petiției și informarea petiționarului în termenele prevăzute de lege.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din CSMA, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, prin scrisoarea nr. 617 din 10.04.2023, CA a solicitat furnizorului de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL să prezinte înregistrările video ale buletinului de știri menționat în petiție și să-și expună opinia referitor la cele invocate de CJI.

La data de 11.04.2023, prin scrisoarea nr. 06.03-VM din 11.04.2023, „VOCEA MEDIA” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, a comunicat CA următoarele: „*Prin prezenta, confirmăm că în cadrul ediției „Știrile zilei” din 3 aprilie 2023, a fost difuzat un reportaj despre inițiativa echipei Satul German de a aduna viitorii locatari împreună la acțiune de înverzire va plaiului. Știrea a fost inclusă în buletin fiindcă am considerat că e o acțiune socială.*”

De menționat că, prin Decizia nr. 120 din 28.04.2023, CA a prelungit cu cel mult 15 zile lucrătoare examinarea petiției AO „Centrul pentru Jurnalism Independent”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din CSMA, CA a supus controlului serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV” prin prisma celor invocate de CJI.

Rezultatele monitorizării au atestat că la data de 03.04.2023, la ora 18:58:55 (durata: 03 min. 34 sec.), în cadrul buletinului de știri a fost difuzat un reportaj cu titlul *Au plantat copaci pentru viitor ecologic*. Deși subiectul reportajului pare a fi despre plantarea copacilor și promovarea mediului ecologic, pe parcursul materialului jurnalistic sunt prezentate elemente de promovare a proiectului „Satul German”.

La începutul reportajului prezentatoarea vorbește despre campania echipei „Satul German” de înverzirea a complexului rezidențial, cu specificarea că prin intermediul acestei campanii de creare a unui mediu sănătos organizatorii intenționează să fortifice relațiile dintre viitorii locatari. Astfel, începând cu ora 18:59:19 în imagine apare panoul publicitar „Satul German” cu semne de identificare ale acestuia (denumirea, simbolul grafic și sloganul). În continuare reportera precizează, că *„în așa fel de acțiuni se consolidează o comunitate prietenoasă, care va locui într-un cartier modern, curat și verde”*.

În același timp, o parte din participanți, din care fac parte viitorii locatari și președinta AO „Hai Moldova”, au vorbit în fața panoului cu semne distinctive ale proiectului.

Reportera a specificat că *„Ceslav Ciuhrii spune că, Satul German e un cartier al capitalei care se aseamănă cu unul occidental și va oferi comoditate celor care au decis să locuiască aici.”*

Drept urmare, a fost intervievat dezvoltatorul proiectului „Satul German”, Ceslav Ciuhrii, care a remarcat: *„Mergem conform planului pas cu pas, devenim tot mai vizibili și anul acesta o să începem faza a doua a proiectului, să începem școala, grădinița, nouă blocuri și 140 de vile, plus lucrăm foarte mult asupra esteticului proiectului, lucrăm cu arhitecți din afara țării, care ne ajută să implementăm cele mai noi tehnologii în acest proiect”*.

În acest context, reportera a precizat că *„Satul German este primul și singurul proiect creat după proiectul unui orașel european în Moldova”*.

Astfel, materialul reflectat în acest reportaj poate fi catalogat drept comunicare comercială cu conținut mascat a proiectului imobiliar „Satul German”.

În acest sens, este de menționat că separarea clară a produselor jurnalistice de cele realizate în scop publicitar este obligatorie. Materialele în scop publicitar sunt marcate distinct și sunt prezentate astfel încât să nu poată fi confundate cu cele jurnalistice.

Potrivit CSMA, comunicările comerciale audiovizuale trebuie să fie clar identificabile și să se deosebească de conținutul editorial. Acest tip de prezentări se consideră a fi intenționate, mai ales atunci, când se fac în schimbul unei plăți sau al unei retribuții similare. Comunicările comerciale audiovizuale mascate sunt o practică interzisă în mai multe state, din cauza efectului negativ al acestora asupra consumatorilor.

În contextul celor expuse, sunt relevante prevederile **art. 63 alin. (4) lit. a) din CSMA**:

„Sunt interzise comunicările comerciale audiovizuale care: a) au conținut comercial mascat sau înșelător”.

Totodată, în conformitate cu art. 1 din CSMA: *„comunicare audiovizuală cu conținut comercial mascat – reprezentare prin sunete și/sau imagini a bunurilor, a serviciilor, a denumirii, a mărcii comerciale ori a activităților unui producător de bunuri sau furnizor de servicii în cadrul programelor audiovizuale, dacă reprezentarea respectivă este destinată unor scopuri publicitare și poate induce în eroare publicul cu privire la natura acesteia. Reprezentările respective se consideră intenționate, în special, atunci când se fac în schimbul unei plăți sau al unei retribuții similare”*.

În ședința publică din 12 mai 2023, membrii CA și-au exprimat acordul cu constatările din raportul de control, menționând în special următoarele:

Membrul CA, Ruslan Mihalevski, a subliniat că este absolut clar că în reportaj este vorba nu doar de o marcă comercială, ci și de un proiect mare de vânzare a imobilelor, iar faptul că „Satul German” este un proiect comercial nu poate fi pus la îndoială – reiese și din informația de pe pagina web a respectivei companii, unde Ceslav Ciuhrii este fondator. De asemenea, din analiza materialului se vede că acesta s-a referit nu doar la acțiunea socială, ci și la proiect în esență, ceea ce constituie publicitate mascată.

Președinta CA, Liliana Vițu-Eșanu, a propus sancționarea furnizorului de servicii media cu amendă în mărime de 7 000 de lei, motivând prin faptul că au fost mai multe minute de conținut, iar Ceslav Ciuhrii a apărut intervievat, cu sincron, fiind clar că materialul a fost conceput din start în acest mod și nu a fost doar un logou care apare fugitiv, pentru câteva secunde.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018,

Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”.
2. Se admite petiția Asociației Obștești „Centrul pentru Jurnalism Independent” nr. 56/CJI din 05.04.2023.
3. Se sancționează cu amendă în mărime de 7 000 de lei furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (4) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, în conformitate cu art. 84 alin. (5) lit. j) din Cod.
4. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL este obligat să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 7 000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „Vocea Basarabiei TV” SRL pentru încălcarea prevederilor art. 63 alin. (4) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, conform cărora: „Sunt interzise comunicările comerciale audiovizuale care: a) au conținut comercial mascat sau înșelător”.

5. Furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

6. Furnizorul de servicii media „VOCEA MEDIA” SRL va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Datele bancare pentru achitarea amenzii:

Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase nr. 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157/2013 Regulamentul cu privire la transferul de credit (cod numeric);

„LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

7. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării acesteia, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.

8. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale și Serviciului financiar.

9. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării, se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU